

2/46/2016

panorama

- 4 TOMASZ ZDROJEWSKI,
ROMAN TOPÓR-MĄDRY,
KRZYSZTOF STROJEK** Medycyna
Raport trzech milionów
- 10 ANTONINA OSTROWSKA** Socjologia
Blіsi, lecz wciąż dalecy
- 14 MIKOŁAJ KUNICKI** Historia
Gra w kolory
- 18 GRAŻYNA BORKOWSKA** Literatura
Ciemne źródło
- 22 MAREK FIGLEROWICZ**
Chemia bioorganiczna
Tajemnice w zębach skryte
- 28 KSENIA MEYZA** Biologia
Fizjologia życzliwości
- 31 MAGDALENA MARKOWSKA** Biologia
Karuzela z bodźcami
- 34 MAREK JAROSIŃSKI** Geologia
Uczeni na gązie
- 38 ROMAN CIEŚLAK** Psychologia
Nauka naukowca
- badania w toku
- 42 AGNIESZKA PISKORSKA**
Komunikacja
Uśmiechnij się, żeby zrozumieć
- 46 EWA RONDIO** Fizyka
Odejścia i powroty neutrin
- 50 JERZY NAWROCKI** Wulkanologia
Lód z pyłu
- 53 MAŁGORZATA GODLEWSKA**
Psychologia
Przeciuc ogień pod podłogą
- rozmowa
- 56 STANISŁAW JERZY CZUCZWAR**
Suma szczęśliwych przypadków
- prezentacje
- 62 ANDRZEJ KUŁAK** Astronomia
Nieźrównane fale ELF
- 66 JAN MARCIN WĘSŁAWSKI** Kooperacja
Współ w zespół
- 70 W OBIEKTYWIE: Wiedza z puszczy**
- punkt widzenia
- 27 JAKUB KUŚ** *Hejt czasów
cyfrowej rewolucji*
- 69 PAWEŁ ROWIŃSKI**
Co z nauką po Brexicie?
- 74 WŁODZIMIERZ ZAWADZKI**
Śpiące królowny

panorama socjologia

Blіsi, lecz wciąż dalecy Dlaczego jako społeczeństwo wyłączamy pewnych ludzi z głównego nurtu życia? Jakich sfer życia to odrzucenie dotyczy? Odpowiada prof. Antonina Ostrowska **10**

badania w toku komunikacja

Uśmiechnij się, żeby zrozumieć Pozytywne emocje ułatwiają rozszerzanie i budowanie różnego rodzaju zasobów człowieka – pisze dr Agnieszka Piskorska **42**

rozmowa

**Suma
szczęśliwych
przypadków**

– W padaczkę trzeba stosować co najmniej dwa różne leki i staram się znaleźć takie ich kombinacje, które przyniosą najlepsze skutki kliniczne – mówi prof. dr hab. Stanisław Jerzy Czuczwar **56**

OKŁADKA: JAKUB OSTAŁOWSKI
STR. 2: CASTLE ROCK
ENTERTAINMENT,
JAKUB OSTAŁOWSKI (2)

OD REDAKCJI

NIE UCIEKAMY

Gdy myślimy o emocjach, najczęściej przychodzą nam do głowy te negatywne. Nic w tym dziwnego. Psychologowie wyjaśniają, że na podstawowym poziomie jest ich wiele: strach, wstręt, złość, smutek, obrzydzenie. Pozytywna jest zaś w zasadzie tylko jedna: radość. Zwierzętom – mówi nam neurobiolog – nasilenie emocji negatywnych pozwala określić, jak duże jest zagrożenie. Jeśli to tylko niepokój, zwierzę rozgląda się lub zamiera, jeśli już strach – decyduje się na walkę lub ucieczkę. A jak jest u ludzi?

Kiedy czyjeś wrogie zachowanie budzi nasz lęk, często milczymy. Analizujemy intencje, staramy się zrozumieć, co kryje się w słowach pełnych agresji. Może ten ktoś nie chciał powiedzieć tego, co powiedział? – zastanawiamy się. Ale w końcu próbujemy podjąć dialog. Chcemy poznać stanowisko drugiej osoby, zrozumieć, co nią powoduje. I jeśli okazuje się, że – co nie jest rzadkie – pod złością kryje się strach, staramy się na argumenty emocjonalne odpowiedzieć racjonalnymi.

Tych najczęściej dostarcza nam nauka. W tym numerze „Academii” badacze cukrzycy, choć wskazują na rozmiary zagrożenia tą chorobą, zachęcają do badań i odpowiedniej diety, które mogą jej zapobiec. Farmakolog przekonuje, że dzięki nowym lekom udaje się już ograniczyć epilepsję. Socjolog mówi, że m.in. dzięki działaniom edukacyjnym prowadzonym w mediach i pozytywnym przekazom w popularnych serialach zmieniają się negatywne stereotypy wobec ludzi wyglądających i zachowujących się inaczej – w tym przypadku osób niepełnosprawnych.

Słowem: przedstawiamy stanowiska badaczy dotyczące spraw wywołujących silne emocje. Rezygnujemy ze strategii „walcz albo uciekaj”.

MARCIN KONIAK/DESA UNICUM

„Mętne sprawy” (1981), Tomasz Ciecierski (ur. 1945). Malarz, autor rysunków, kolaży i fotografii. Absolwent i wykładowca warszawskiej ASP. Laureat Nagrody im. Jana Cybisa (1999). W jego pracach można znaleźć odniesienia do historii malarstwa europejskiego (m.in. renesansowego czy futurystycznego). Obrazy artysty znajdują się w kolekcjach Muzeum Narodowego (Łódź, Kraków, Poznań, Warszawa, Wrocław) i Stedelijck Museum (Amsterdam).

MAGAZYN
POLSKIEJ AKADEMII
NAUK

nr 2/46/2016
kwartalnik
ISSN 1733-8662
nakład: 2100 egz.

© Polska Akademia Nauk
Biuro Upowszechniania
i Promocji Nauki
pl. Defilad 1,
00-901 Warszawa

academia@pan.pl
academia.
prenumerata@pan.pl

www.naukaonline.pl
www.academia.pan.pl

ZESPÓŁ
REDAKCYJNY

Jan Strelau
honorowy redaktor
naczelny

Anna Zawadzka
redaktor naczelna,
nauki humanistyczne

Katarzyna Czarnecka
zastępca
redaktor naczelnej,
sekretarz redakcji

Agnieszka Kloch
nauki biomedyczne

Agnieszka Pollo
nauki ścisłe i techniczne

Jolanta Iwańczuk
nauki o Ziemi

Renata Modzelewska
redakcja językowa

Andrzej Figatowski
grafika

RADA NAUKOWA

Jerzy Duszyński
Prezes PAN
(przewodniczący)

Edward Nęcka
Grażyna Borkowska
Leszek Kaczmarek
Roman Micnas
Lucjan Pawłowski
Witold Rużyłło
Henryk Szymczak

Druk:
WDN PAN Wrocław